

Az Országgyűlés Mezőgazdasági bizottságának Erdészeti albizottsága 2010. október 8-án az Országház Felsőházi termében erdészeti nyílt napot tartott, mely egyben a „XIV. ERDŐK HETE” nyitó rendezvénye volt.

Fővédnök: *Dr. Schmitt Pál*, a Magyar Köztársaság elnöke

Levezető elnökök:

Jakab István, az Országgyűlés alelnöke, az Országgyűlés Mezőgazdasági bizottsága Erdészeti albizottságának elnöke,

Font Sándor, az Országgyűlés Mezőgazdasági bizottságának elnöke,

Gőgös Zoltán, az Országgyűlés Mezőgazdasági bizottságának alelnöke

Font Sándor, az Országgyűlés Mezőgazdasági bizottsága elnökének köszöntője és megnyitója

Köszöntöm a pulpituson *Jakab Istvánt*, az Országgyűlés alelnökét, aki egyben a Mezőgazdasági bizottság keretén belül működő Erdészeti albizottság elnöke. Ha ő nincs, ma ez a rendezvény nincs, az egészen biztos; ő szervezett mindent. Gratulálok és köszönet ezért.

Az Erdészeti albizottságnak egyik kérése az ott lévő szakemberek követelése volt, hogy beszéljünk őszintén arról, hogy mit jelent nekünk az erdő: természeti erőforrás, környezet, környezetvédelem, és egyben a megélhetés forrása is sokaknak.

Vannak, akik a megélhetés forrását és a jövőben való gondolkodást látják

„Erdészeti erőforrások

az erdőben, és vannak, akik a környezetvédelemre tekintenek, és néha az erdőgazdálkodást és az ehhez kapcsolódó védelmet, a növényekre és a benne élő állatokra tekintettel, olykor nehéz elválasztani a gazdasági, környezetvédelmi tevékenységtől.

A magyar erdészek, főleg az ismert képzési központ, az egyetem miatt nagyon egységesek. Én még ilyen, egy társadalmi rétegben található egyformán gondolkodó társaságot ritkán látam. Természetesen olyan problémákkal is találkozunk, mint a megjelenő nagyon nagyszámú magán-erdőgazdaságok. Az általuk képviselt értékeknek, érdekeknek, amelyek 1990 óta merültek föl, valahogy mind harmonizálni kell az állami érdekekkel.

Hagyományunkhoz híven szó szerinti jegyzőkönyv készül minden egyes ilyen nyílt ülésnapról, amelyet utána könyv formájában is megjelentetünk. A szakmabelieknek ez a későbbiekben igen fontos dokumentum az itt elhangzott beszédek tekintetében.

Dr. Schmitt Pál, a Magyar Köztársaság elnökének köszöntője

Tisztelt Elnök Úr! Alelnök Urak! Miniszterelnök-helyettes Úr! Elnökök! Hölgyeim és Uraim, Barátaim az erdőben! Fantasztikus érzés volt ide belépni; erre nem számítottam. Katonától jövök, a tábornok úr bemutatta nekem az ő zenekarait fönt a Várban, még játszottak is, és gyönyörködtem, milyen szép egyenruhájuk van, és milyen büszkék arra, hogy hozzá tudnak járulni az „egészhöz”, a kultúrához, szórakoztatáshoz, a ranghoz, a hadsereg elismertségéhez. S most ide belépve láttam, hogy ugyancsak szép egyenruhák vannak itt Magyarországon, ami talán nem is előírás, hanem önként vállalt szép viselet, amely bizonyára olyan közel van az önök szívéhez, mint ahogy azt a katonák viselik kötelességszerűen. Fantasztikus látvány, azt kell mondjam, ezért mertem azt mondani, még ha bibliai idézetnek is tűnt, hogy „barátaim az erdőben”.

A mögöttem ülő urak (az Elnökség – a szerk.) nem mindenben értenek egyet. Amíg az Országgyűlés elnöke voltam, addig azt láttam, hogy igen sok dologban keményen vitakoztak, de itt szerintem egy dologban megegyeztek: abban, hogy az erdő, a környezet védelme, a fenntartható fejlődés szívünk

ügye, a jövőnk záloga, a fenntartható fejlődés minden más megfontolást meg kell, hogy előzzön.

Kérem, engedjék meg, hogy beleolvassak a beszédembe, amelyet készítettem az önök tiszteletére. Előljáróban mondom, hogy nagyon köszönöm a meghívást, nagyon köszönöm Font Sándornak a meghívást, hogy kicsit magam is elmélyedhettem ebben a kérdésben.

Hajlamos vagyok, mint a köztársaság elnöke az alkotmányosság szemüvegén keresztül nézni, és rögtön azt kerestem, hol foglalkozik a magyar alkotmány az erdővel, amely az egész földterületünk, a Kárpát-medencei régióban is és a magyar régió vonatkozásában is több mint 20 százalék. És kerestem – és nem találtam. Az „erdő” szó a magyar alkotmányban nem szerepel. Szerepel az egészséges élethez való jog, szerepel a környezet védelmének a parancsa; áttételesen deriválni lehet ezekből az alapjogokból az erdőre vonatkozó törvényeket és előírásokat – van is belőlük bőven –, de ajánlom az országgyűlési képviselő kollégák figyelmébe: ne hagyják ki a kínálkozó lehetőséget. A magyar parlament foglalkozik az alkotmány megújításával: az erdő, ami az önök szíve ügye, az igenis szerepeljen, explicit, leírva szerepeljen, ennek a jogai, kötelességei, védelme, fejlesztése és megannyi dolog, amiről többek között a mai konferencia is szólhat.

Engedjék meg, hogy Fekete István füveskönyvéből idézzek; egy kicsit könnyed rész ez a beszédemben. „Az erdő beszélt hozzám, mert az erdő beszél ahhoz, aki ismeri, jeleket ad, üzen, kitarja magát, csak meg kell érteni. De az, hogy

a Kárpát-medencében”

érthessük, ismernünk kell a fáit, bokrait, fűveit, virágait, gombáit, állatait, a sok színt, hangot, az állatok mozgását, életrendjét, természetét, az erdő minden lakójának örök ősi törvényeit. Csak ez a tudás hozza közel az embert az erdőhöz, és ha ilyen jó barátságban vannak, akkor aztán szívesen veszik egymást.”

Az erdőről mindenkinek van véleménye, laikus tapasztalata. Ha azt mondjuk, természet, a legtöbbünknek biztos nem kies puszták jutnak az eszébe, hanem a legtermészetesebbnek érzett táj, maga a szép erdő. Abba pedig már egészen kevesen gondolnak bele, hogy az erdő nemcsak kirándulók célpontja, hanem sokaknak, nagyon sokaknak szakma, birtok, kenyérkereset és haszonforrás is. Ha az ember becsületes kapcsolatban van a természettel, akkor az erdő sokat ad, nemcsak madárcsicsergős felüdülést, nemcsak sportos pihenést, hanem energiát, alapanyagot és az esetek nagy részében védelmet is.

Az erdő tehát társadalmi, nemzetgazdasági és közjóléti kérdés. Magyarország területének – mint az előbb is említettem – több mint 20 százalékát borítják erdők. A világ káros folyamatait ismerve örömteli hír, hogy ez a szám az elmúlt években nem csökkent, sőt kisebb mértékű növekedés is tapasztalható. Örömteli, hiszen a rendszerváltással nemcsak a környezetvédelmi szempontok, vagy a gazdasági célok változtak, de az erdők jelentős – több mint 40 százalékról beszélünk – hányada került magánkézbe. Ami természeti erőforrásokból az egyes emberek birtokába kerül, a közös érdekek jóvoltából bizonyos értelemben azért a nemzet kincse maradt, hiszen az a levegő, amelyet megtisztít, az a környezet, amelynek szerves része, az a védelem, amit különböző irányokba nyújt, az közös nemzeti vagyunk. Tehát célokat, fejlesztéseket csak az erdőállomány együttes összefüggő kezelésével lehet végezni.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! A magántulajdonosok döntő többsége szerencsére jól működik együtt a hatóságokkal, betartja a szabályokat, sikeres pályázatokon vesz részt, állja az ellenőrzéseket, az új telepítések is elsősorban a magánkézben lévő területeken valósulnak meg. Éppen ezért jó, ha az ilyen alkalmak keretében elhangzanak helyzetelemzések, közös tervek születnek, a tulajdonosok, a szakma és a döntéshozók meg tudják vitatni az aktuális kérdéseket. Mindig vannak meg-

oldásra váró feladatok. Ilyen például: hazánkban esetleg éppen aktuális a túlszaporodott vadállomány, ezen károk kérdése, ezzel kapcsolatban a tulajdonosi és vadászati jogok, vagy a bekerítések ügye, hogy csak egyet említek a sok közül.

De említhetném az őshonos fafajták sorsát is. Tudvalevő, hogy hosszú évekig zajlott a gazdaságilag jobban megtérülő, ámde hazánkban később bekerült fajták nagyarányú telepítése. Szerencsére ma már az őshonos fajok nagyobb figyelmet kapnak, egyfajta védelmet, ha tetszik, támogatást és kiegyenlítetté vált így a kép. Nyilvánvaló, hogy ezen árnyok ökológiai, jogszabályi, szervezési vonatkozásairól is önöknek, a hozzáértőknek kell beszélniük. Ha a tavaszi magyarországi áradásokra gondolok, vagy a pár nappal ezelőtti vörösiszapgátszakadásra gondolunk, nem árt tudatosítani: egyre súlyosabb, egyre változatosabb környezeti hatásokra, vagy emberi mulasztásból eredő károokra kell felkészülnünk. A minap úgy fejeztem ki magam, hogy az ember túlfeszíti a húrt a természettel folytatott viaskodásában.

A laikusok a környezetvédelem kérdésével jobbra csak akkor találkozhatnak, ha igazán valamilyen baj bekövetkezett. A szakértőknek a megelőzésre is komoly hangsúlyt kell fordítaniuk. A közvélemény, hölgyeim és uraim, kevésbé lehet tisztában azzal, hogy a magyarországi erdők jelentős hányada – mintegy 35 százaléka – úgynevezett védelmi erdő; ezt a kifejezést is akkor tanultam meg, amikor készültem erre az előadásra, vagyis vízvédelmi, talajvédelmi, part- és településvédelmi, útvédelmi és egyéb feladatokat lát el, tehát közvetlenül szolgálja az embert azzal, hogy éppen ott áll,

ahol. Az ilyen védő facsoportok aránya évről évre nő, telepítésüket és szerepüket folyamatosan felül kell vizsgálni az épített környezet változásai, az utak, települések, az ember terjeszkedése miatt elsősorban, de eljön az az idő, amikor a környezet változása miatt is majd felülvizsgálatra szorulnak.

A mai nyílt nap a minisztérium, a parlamenti albizottság képviselőinek, az erdészeti, erdőtulajdonosi egyesületek és szövetségek tagjainak jelenlétével alkalmas arra, hogy együtt lássuk az erdőgazdálkodás feladatait. Ezek a feladatok minden mozzanatban összefüggnek a településfejlesztés, a környezetvédelem, a megújuló energiák, a fenntartható fejlődés kérdéskörével, vagyis az étellel magával – a mi életünkkel és a következő generációkéval egyaránt foglalkoznak önök. És mivel az élet nem áll meg a határoknál, a mai nap a Kárpát-medence közös erdészeti céljaira is kitekint, vagyis egységbe látja azt, ami összetartozik, a táj természeti erőforrásait.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Tisztelt Tanácskozás! Lázár Ervin egy kedves meséjében a főhős menekül a szomorúság elől, és a négyyszögletű kerekkerdő látványára hamar megnyugszik. Tudtam, szól az idézet, ha bent leszünk a fák között, már meg vagyunk mentve.

Nos, tisztelt Hölgyeim és Uraim, ha az ember a fák között lehet, gyakran úgy érzi, hogy a legjobb helyen van, vagyis meg van mentve még a mese szerint is. De hogy a jövőnk is meg legyen mentve, ahhoz az erdő szeretete és a felelős erdőgazdálkodás egyaránt szükséges. Mi civilek szívesen adjuk a szeretet részéből a magunkét, önöktől pedig a kőkemény szakmaiságot, a tulajdonosi alázatot, a jövőért érzett felelősséget és a hozzáértés hosszú távú terveit várjuk. Kívánok mindannyiunknak jó munkát, Isten áldását kérem tanácskozásukra.

Dr. Semjén Zsolt, a Magyar Köztársaság nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyettese

Nemzetté válásunk bölcsője a Kárpát-medence, Európa egyik legváltozatosabb élővilágú, sajátos és semmihez sem hasonlítható területe. Az ember megjelenése előtt 85 százalékát erdő fedte, de az ide megérkező honfoglaló őseink már csak mintegy 50 százaléknyi, a prehisztórikus őslakók, a római uralom és a népvándorlás által már megbolygatott erdőket találtak. Majd bekövetkezett az az állapot, amikor a Kárpát-medencében az erdők aránya 30 százalék alá süllyedt, és nem volt tovább halasztható az erdők védelme, az okszerű erdőgazdálkodás minél szélesebb körű bevezetése.

A korábbi rendszertelen és helyi szabályozási kezdeményezések után megszületett tehát az első erdőrendtartás, amelyet Mária Terézia a vármegyék nemességének ellenállásával szemben is megjelenített. A jogszabály megjelenésének szükségességét világossá teszi a szöveg bevezetője: „Hogy azért ezen közönséges rossznak és fogyatkozásnak idejénkorán elejét vegyük, és az utánunk való maradékunknak hasznáról is előre gondot viseljünk, ezen erdők megtartásának és favágásnak szabott rendét kihirdetni vagy publikálni akartuk és elvégeztük.”

Az erdészeti oktatás, kutatás és gyakorlat hamar felismerte, hogy itt nem csupán az erdőhöz, fához értő szakemberekre van szükség. Olyan szakembereket képeztek, akik, ha kell, erdészházat építenek, ha kell, facsúszdát, vagy erdei utat terveznek, vagy felismerik a növényt egyetlen rügyről, virágról, a madarat a hangjáról, s akik nem tévednek el, ha lovon vagy gyalog kell bejárniuk bizony több ezer hektáros, sokszor még

feltáratlan erdőket. Annak idején egy faluban a pap, a tanító és az erdész voltak azok, akikhez mindig bizalommal fordulhatott bárki tanácsért, segítségért.

A Kárpát-medencei erdészeknek magyarságuk próbáját már a kezdetektől be kellett bizonyítaniuk, amikor kiálltak a magyar erdészeti szaknyelv megteremtéséért, megalkották, két nagyszerű vezéralakjuk, *Wagner Károly* és *Divald Adolf* vezetésével első szótárukat, útnak indították szaklapjukat, majd a 150 éve megjelenő Erdészeti Lapokat.

Amikor a trianoni békediktátum után gyakorlatilag erdő nélkül maradt az ország. Erdészeink sorban tagadták meg az elcsatolt országrészeket az eskütételt az idegen kormányoknak, majd jöttek haza, először nyomorogni és a semmiből elindulni. A rendkívüli fahiányban szenvedő országban hamar meg is találták érdemi feladatukat. Itt is megmutatkozott a jó iskola és a szakmai ismeretek gyakorlatba való átültetésének tudománya. A hegyvidéki erdészek nem ijedtek meg az Alföld fásításának embert próbáló és bizony teljesen technológiákat követelő feladataitól. Az ország erdőterületének megduplázása és folyamatos növelése valóban olyan mű, amire joggal lehetnek és lehetnek büszkék erdészeink.

Közben a Selmecről elűzött, majd sopronivá lett főiskolások az ágfalvi csatában és az azt követő népszavazás előkészítésében megmutatták, hogy milyen hazafiak. Nem véletlenül mondta róluk a végül magyar kézen maradt Sopron akkori polgármestere: „Áldom a magyarok Istenét, hogy ezt a száműzött, szélvert sereget városunkba hívtam, megsegítettem, oltalmaztam, mert olyan segítő társakat találtam bennük, akik már ismerve a hontalanság keserű kenyerét, teljes erejükkel, magyar szívük minden dobbanásával azon voltak,

hogy nehéz munkámban a magyar Sopront diadalra segítsék.” Erre a hazafiságra és bátorságra nagy szükség volt a későbbiekben is, amikor a főiskolások egy másik megszálló hatalommal is készek voltak szembenézni. És nem rajtuk múlt, hogy nem keveredtek véres összetűzésbe a Sopronba 1956 végén bevonulni készülő szovjet páncélosokkal. Az ellenállás ténye az alma mater zömét a határokon túlra száműzte, és egészen egyedülálló az az otthonkeresés, amit a soproni divízió a nyugati határ átlépésétől a kanadai Vancouverig bejárt. Ma már ők is sokszor hazalátogatnak, visszatérnek emlékezni, találkozni, tanítani az egyetem falai közé, és a sebek, ha lassan is, de gyógyulnak.

A rendszerváltás, a magánosítás, az Európai Unió által támasztott követelmények is merőben új feladatok elé állították az erdészeket. Közel félmillió állampolgárnak van ma erdőtulajdona, és az erdő ezzel még inkább közügyggyé, reméljük, mind többünknek a szívügyévé is vált.

Ilyenkor, egy hosszú évszázadokat átívelő szakmai út áttekintése végén el kell gondolkodnunk azon is, hogy vajon ez a hivatás és maga az erdő megkapta-e a politikától azt az elismerést, amelyet sokszínű és az egész társadalmat érintő szolgálataival kiérdemelt.

Biztosíthatom önöket, hogy számunkra az erdővel kapcsolatban nem az aktuális pénzügyi eredmény az egyetlen szempont, hanem a vagyongyarapodás is.

És ezennel felkérem az Országos Erdészeti Egyesület elnökét, hogy az erdészeti ügyét és problémáit, összefüggéseiben ismerő szakemberek segítségével, az állami és magántulajdonú erdőkre vonatkozó meglátásait fogalmazza meg, és ezzel a tanulmányával és meglátásaival az Országos Erdészeti Egyesület segítse a kormány munkáját.

Dr. Bognár Lajos, a Vidékfejlesztési Minisztérium helyettes államtitkára

A rendszerváltás óta először jött létre olyan szervezet, amely kormányzati szerepében teljes körűen lefedi az erdő, mint természeti erőforrás minden érdemi vonatkozását: a nyersanyagtermeléstől a természetvédelemig.

Hazánk legjelentősebb természeti erőforrása a termőföld, amelynek mintegy negyedét teszi ki a 2 millió hektáros erdő – az erőforrások rangsorában tehát mindenképpen az első között áll. Az erdő a legfejlettebb szárazföldi környezeti rendszer, ökoszisztéma, amelyben a növényzet, kiemelten a faállomány és a termőhely, valamint az állatvilág, a gombák, a mikroorganizmusok szoros, stabil kölcsönhatása érvényesül.

Az erdők értékének meghatározása első ízben *Werbőczy* Hármaskönyvében olvasható, ma már önálló tudományágként tanítják az egyetemen. Kutatások szerint a magyar erdővagyon értéke megközelítőleg 2000 milliárd forint. Az erdővagyon értékéhez kapcsolható az erdészeti infrastruktúra és tágabb értelemben mindazon szaktudás, hagyomány és kulturális érték, amit az erdészek a 200 éves történelmünk során halmoztak fel. A magyar erdők közelmúltbeli történetének is kiemelt eseménye volt a rendszerváltás, mely után a terület közel fele ismét magánkézbe került, és ez az arány az erdőtelepítésekkel folyamatosan növekszik.

Másik jelentős változást az Európai Unióhoz való csatlakozásunk eredményezte, amely új célokat fogalmazott meg és ennek megfelelően teljes egészében átírta az erdőgazdálkodás pénzügyi rendszerét.

Valamennyi erdő több, egymástól elválaszthatatlan alapfunkcióval rendel-

kezik: egyszerre tölt be környezeti, gazdasági és társadalmi szerepet. Ezt az alaptézist magyar javaslat alapján fogadták el az 1972-es Buenos Aires-i világgongresszuson, és azóta a nemzetközi erdészeti politikai egyik alapvetése lett.

A Nemzeti Erdőprogramot az erdőre, az erdőgazdálkodásra vonatkozó nemzeti közmegegyezésnek tekinthetjük, amely a vonatkozó szakmapolitikákat integráló középtávú stratégiaként került elfogadásra. A Nemzeti Erdőprogram frissítése és éves feladattervének elkészítése során kell a stratégiai célokhoz rendelt konkrét cselekvéseket meghatározni. Ebben a munkába a jövőben a minisztérium az ágazat érdekképviselői és szakmai civil szervezeteit is be fogja vonni.

A hazai erdők nagyobb hányada nem tekinthető önfenntartó környezeti rendszernek, mivel jelenlegi formájuk több évszázados emberi ráhatás során alakult ki; fenntartásuk a mai társadalmi viszonyok között csak a fenntartható, szakszerű erdőgazdálkodás keretében lehetséges. Igaz ez a természetvédelmi rendeltetésű erdőkre is. A jövő generációk érdekében gondolkodó és cselekvő ember az erdővel csak a fenntartható fejlődés elveit követve gazdálkodhat.

Mit ad nekünk az erdő napjainkban a fenntartható erdőgazdálkodás keretében? Természeti értelemben szén-dioxidot köt meg és oxigént termel, a talaj vízháztartását szabályozza, a természetes vizek tisztaságát védi, a klíma, a klímaváltozás hatásait kiegyenlíti, a környezet állapotát javítja, a termőtalajt védi, a biológiai sokféleség egyik legfontosabb menedéke, a tápláléklánc fenntartásának helyszíne, az emberi egészség megőrzését szolgálja. Gazdasági értelemben ugyanakkor az erdő szerves anyagot termelő, a fának, mint nyersanyagoknak bővítetten újratermelhető energiahordozónak és egyéb erdei ter-

mékeknek a forrása, egészséges élelmiszerek forrása; a vidékfejlesztés, a racionális földhasznosítás terepe, a foglalkoztatási lehetőségek bővítője; rekreációs, közjóléti és kulturális javak biztosítója; genetikai erőforrás; és nem utolsósorban tulajdonosa vagyonának, jövedelmének gyarapítója.

A Magyarországon folytatott erdőgazdálkodás a fenntarthatóság fent ismertetett követelményeit teljesíti. Mire alapozzuk ezt? Az egyik legfontosabb garanciája ennek az erdőtervezés és a hatósági rendszer, amelynek keretében az erdőgazdálkodás keretfeltételeit az erdőgazdálkodók és az államigazgatás a közzeti erdőtervekben közösen határozzák meg.

A termőhelyükön álló erdeink egészségi állapota az európai átlagnál jobb. A fenntartható erdőgazdálkodás részeként erdészeink tevékenysége a természeteshez egyre közelebb álló erdőállapotokat alakít ki.

Az országos jelentőségű védett területek csaknem fele, mintegy 47 százaléka erdő. Ez azt jelenti, hogy jelenleg az erdőterületek ötöde, mintegy 355 ezer hektár áll nemzeti jogi védelem alatt. Kijelenthetjük, hogy hazánk erdőállományai, a védett és a nem védett erdők egyaránt az erdészek kezében jó helyen vannak. Fontos, hogy az erdőgazdálkodás közérdekű feladataival arányos legyen az állami szabályozás és a támogatások mértéke.

Az erdőgazdálkodás a működését bevételeiből finanszírozza. E bevételeknek két fő típusa lehet: az egyik az erdei termékek, elsősorban a fa és a szolgáltatások eladásából származó árbevétel, a másik a közérdekű tevékenység ráfordításait ellentételező támogatás. A nemzeti kormányzat mindkét csatornán keresztül fejleszteni kívánja az erdőgazdálkodást. Az erdőre és az erdőgazdál-

kodásra az Európai Fejlesztési Bank is felfigyelt, mivel az agrárszakterületek közül egyedül az erdészeti pályázatok támogatásának nemzeti önrészét finanszírozza kedvező hitelkonstrukcióval.

Az erdészet a jövő agráriumának egyik kitörési pontja lehet. és Az Unió szintjén is szükséges azonban lobbiznunk, annak érdekében, hogy az erdőgazdálkodás a 2013 utáni vidékfejlesztési politikában a jelenleginél is nagyobb szerepet kapjon, az erdőtelepítések intenzívebb támogatásáért, a kvótakereskedelemből származó bevételeknek az erdőkre történő visszaforgatásáért. Ilyenek lehetnek a már működő támogatási lehetőségek hatékonyságának javítása annak érdekében, hogy az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program erdészeti jogcímekre rendelkezésre álló forrásait teljes egészében az eredeti céljaira tudjuk felhasználni: az új támogatási lehetőségek beindítása, kiemelten a Natura 2000 erdőkre, a fiatal erdők ápolására, gazdasági értékének növelésére, az erdők közjóléti beruházásaira és az erdők abiotikus károsításának megelőzésére.

A korábbi támogatási rendszerek nem kezelték megfelelő arányérzékkel a források szétosztását az agráriumon belül, ezért ezeket felül kell vizsgálni. Szektorsemlegesen szavatolni kell a közérdekből – ilyen a természetvédelem is – fakadó korlátozások hatásainak arányos ellentételezését. Sokkal hatékonyabb, célravezetőbb az erdőgazdálkodókat az ösztönzés erejével motiválni, mint szankciókkal, bírságokkal fenyegetni őket. Úgy gondolom, ilyen szemlélettel a természetvédelemmel kapcsolatos konfliktusok is feloldhatók lesznek.

Továbbra is nemzeti támogatással kell segíteni az erdészeti szakszemélyzet foglalkoztatását. Meg kell nyitni a lehetőséget az erdőben lévő közjóléti berendezések fenntartásának, valamint az erdészeti erdei iskolák működtetésének támogatására, mivel ezek kiemelten szolgálják az erdő és a társadalom közvetlen kapcsolatát.

A támogatási rendszer mellett megkezdjük az erdőgazdálkodás működését befolyásoló jogszabályi környezet felülvizsgálatát. Ebben a munkában az erdőgazdálkodók és az államigazgatás szereplőinek érdemi párbeszédére, egyeztetésére van szükség. Ahogy a nemzetgazdaság más területein, az erdőhöz kapcsolódó szakterületeken is meg kell teremteni a nemzeti egységet, az egyetértést.

Az ágazat súlyát mielőbb az erdők területi arányához, jelentőségéhez kell közelíteni.

Jakab István, az Országgyűlés alelnöke, az Országgyűlés Mezőgazdasági bizottsága Erdészeti albizottságának elnöke

Csodálatos érzés, amikor az ember érzi, hogy az összefogás ereje itt van a terebben. Érezzük, tudjuk azt, hogy valamit közösen akarunk, és ennek sikerülnie kell.

Egy nemzet valamit akar. Ebben a terebben itt most jelen vannak az erdő-társaságok, az állami erdőgazdaságok vezetői. Jelen vannak a magán-erdőtulajdonosok, jelen vannak az erdőművelők, jelen vannak a környezetvédők, az önkormányzatok képviselői. Tehát minden olyan szervezet vezetője, képviselője, aki a közjó érdekében tenni akar. Barátaim, még egyszer köszönöm; ez megtiszteltetés, hogy így együtt lehetünk.

Az egyetlen probléma az utóbbi években, hogy az erdőtulajdonosok, erdőgazdálkodók, erdészek csak a vidékfejlesztés kiskapuján közlekedhettek, ahol minden igyekezet ellenére is csak lassan fért át az a sok jó szakmai javas-

lat, szándék és kezdeményezés, amit önök megfogalmaztak.

2007-ben az erdőgazdálkodóknak bizakodásra adott okot, hogy az Európai Unió által meghatározott valamennyi erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó támogatási jogcím bekerült az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programba. Mindnyájan tudjuk azonban, hogy az erdészeti támogatási jogcímek egy része még 2010 elején sem került megnyitásra. Minél hamarabb meg kell nyitni valamennyi, az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó támogatást.

Le kell szögeznünk, az erdészet kiemelt munkaadója lehet egyes vidéki térségeknek. A vidék fejlesztése új erdők telepítése nélkül nem képzelhető el, ezért szükség van mind a területi pályázati, mind a pénzügyi feltételek megteremtésére és működtetésére.

Az erdőtelepítéssel sok ezer képzetlen munkaerő folyamatos foglalkoztatása válik lehetővé.

Talán az első lendületet már megadta a kapu kinyitásához a vidékfejlesztési miniszter 11/2010. évi rendelete, amely megemelte az erdőtelepítés egy-ségárait.

Nem elég a támogatás, a hozzáférésnek a hazai és uniós jogi keretek között lehetőség szerint gyorsnak és minde-nek előtt kiszámíthatónak kell lennie. a tárca jelenlegi intézkedései arra irányulnak, hogy egyszerűbb, átláthatóbb jogszabályok szülessenek, és minél gyorsabban tudjanak az erdészek, az erdőgazdálkodók, a tulajdonosok a forrásokhoz hozzájutni.

Azonban itt szeretném kiemelni, hogy az erdő védelme nemcsak az erdész feladata, nemcsak a tulajdonos feladata, nemcsak az erdőt művelő feladata, hanem valamennyiünk érdeke. És az erdő közjó szempontjából törté-

nő hasznosításánál mindig figyelembe kell venni az erdő védelmét és azt, hogy az erdőtulajdonos, a gazdálkodó tudjon annyi jövedelmet elérni, hogy fent tudja tartani az erdőt, hogy növelni tudja a területet, és hogy megtörténhessen az erdő szakszerű, okszerű hasznosítása.

Jó együttműködésre van szükség erdőtulajdonos, erdőművelő, magán- és állami erdészetek, önkormányzatok, természetszerető és -védő polgárok és szervezeteik között. Én kívánom, hogy ez az együttműködés szülessen meg a mai napon, tegyük egyértelművé mindenki számára, hogy a magyar polgárok számára mind a jövedelemtermelés, a vidéki munkahely-teremtési lehetőségek, mind a közjó szolgálata 2 millió hektár erdő tekintetében kiemelten fontos.

Prof. Dr. Náhlik András, az Országos Erdő Tanács elnöke, a Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kar dékánja

Nagy örömmel és elismeréssel vettem tudomásul azt, hogy megalakult a Mezőgazdasági bizottság Erdészeti albizottsága. Úgy gondolom, hogy erdész-társadalmunk, amely az elmúlt évtizedekben folyamatosan volt kényszerűen elszenvedni önnön jelentőségének csökkentését, csökkenését, marginalizálódását, kormányzati szerepvállalása egyre kisebb lett, nagy örömmel veheti szintén tudomásul.

Miután a Kárpát-medencéről kell szólnom, ez szerepel az előadásom címében, hogy ebben az időszakban, tehát a kiegyezésig hogyan alakult az erdészhallgatók összetétele a Selmecebányai Akadémián. Látszik, hogy magyarhonból 613, Erdélyből rendkívül sok, 100 hallgató volt, illetve szerzett okle-

velet, de voltak hallgatók Csehországból, Bánátból, Bánságból, Galíciából, Tirolból, Ausztriából, s ha lejjebb ug-runk egy kicsit, még Olaszországból, sőt a krakkói nagyhercegség területéről is. Tehát nemcsak a Kárpát-medencei térségben, hanem azon túl is nyúlt a hatása, illetve az oktatás.

Aztán a kiegyezés következett, amikor is a Bányászati és Erdészeti Akadémia magyar állami intézménnyé vált, a Pénzügyminisztérium felügyelete alá került, és *Wagner Károly*, *Lázár Jakab*, *Fekete Lajos*, *Illés Nándor* és *Szécsi Zsigmond* nevéhez fűződik, és elsősorban *Wagner Károly* nevét kell itt említenem. Az erdészeti szaknyelv megmagyarítása és a képzés nyelvének megváltoztatása három év alatt gyakorlatilag egy kifutást hagytak a magyarul nem jól tudó hallgatóknak, és három év alatt magyarrá változott az oktatás nyelve az addigi németből.

1872-re tesszük az erdőmérnök-képzés kezdetét, hiszen addig tulajdonképpen általános erdészképzés folyt. Fontos dátum 1890, amikor az új erdészeti palotát átadták, érzékelve azt, hogy kinőtte már az addigi kereteket. 1904-től kizárólag okleveles erdőmérnököket képezett az intézetünk. Valamivel kevesebb most már a külföldről érkezett hallgatók száma, hiszen az oktatás nyelve magyar lett, de még így is azt kell mondanom: Horvátországból 57-en, Ausztriából 15-en, de még Amerikából, Lengyelországból, Romániából, Sziléziából is voltak hallgatók, akik oklevelet szereztek a selmecebányai akadémián.

A rendszerváltoztatás utáni oktatásról szeretnék még néhány szót elmondani. Ahogy ez megtörtént, jelentkeztek az első erdélyi hallgatók intézményünkben, Sopronban tanultak. Sajnálatos módon a lemorzsolódás meglehetősen nagymértékű volt, de így is 2 fő végezni tudott. És az igazi megoldást az jelentette, hogy kihelyezett oktatást, távoktatást hoztunk létre 1993-ban. Ennek következtében 13 fő erdőmérnök végzett Csíkszeredán helyben, Sopronban, illetve Csíkszeredán folyt az oktatás felváltva – öközülük ketten már doktori oklevelet is szereztek. És folytattuk a csíkszeredai távoktatást, hiszen '98 és 2001 között 2 környezetmérnök és 3 vadgazda-mérnök évfolyam is végzett. A vadgazda-mérnökök közül 20-egynéhány főt fogadtunk már Sopronban a mester szintű képzésünkön is, ezáltal ők oklevelet szereztek és az addigi almérnöki beosztásból sok esetben

mérnöki beosztásban folytathatták munkájukat. Nem utolsósorban pedig 13 székelyföldi hallgatónk szerzett erdővédelmi szakmérnöki oklevelet.

Szeretnénk, ha az erdészeti kutatások finanszírozása megoldódna. Nagyon jó lenne, ha a Vidékfejlesztési Minisztérium felvállalná ismét a kutatások anyagi támogatását.

Dr. Borovics Attila, az Erdészeti Tudományos Intézet főigazgatója

Kutatás a mi megfogalmazásunk szerint egyfajta útkeresés, utak hiányában pedig új ösvények kitaposása. Nagyon fontos, hogy ezt követően jól látható táblákat hagyjunk hátra a szakma számára.

Ennek a legfontosabb eszköze a kísérletek létesítése, fenntartása, értékelése és a következtetések levonása. Egyre ritkább a lehetőség arra, hogy a kísérletek által adott eredményeket, következtéseket megérleljük, és ezek alapján hozzunk fontos döntéseket. Sokan féltő szándékból, jó szándékúan nyilvánulnak meg az erdőkkel kapcsolatban, de az esetek többségében nem látjuk a kutatási-tudományos háttérét ezeknek a megnyilatkozásoknak.

A kísérletezés legfontosabb eszközei a tartalomkísérletek, amelyek veszélyben vannak. Össze kell fognunk, hogy ezeket megmentsük. Legfontosabb részei ezeknek a kísérleteknek azok az ötven-hatvan éves kontrollterületek, ahol ötven-hatvan éve semmiféle emberi beavatkozás nincs. Ezek ma még megvannak. Ezekben az erdőrészekben, ezekben a néhány hektáros, önmagukban fejlődő erdőkben tudjuk megtapasztalni azt, hogy valójában hogyan is működik az erdő, és ez az a viszonyítási alap, amelyhez képest ki kell jelölnünk a gazdálkodás mozgásterét.

Ilyenek például az erdőnevelési modellek, amelyek termőhelyre, fafajra, korosztályra kézzelfogható, receptkönyvszerű utasításokat adnak, segítséget, amikor kérdések merülnek föl.

Ha a munkánkat jól végezzük, akkor ki tudjuk jelölni az utakat, amelyek az erdei ökoszisztéma működése és a gazdálkodás törvényszerűségei közötti összhangot megteremtik. És azt gondolom, ez a mi legfontosabb feladatunk: megteremteni azokat a módszereket, amelyekkel a fenntartható, az ökoszisztéma szabályait is figyelembe vevő, ugyanakkor az erdőt hasznosító módszereket megtaláljuk és átadjuk önknek.

Ugyanakkor be kell látnunk, nem elég angol nyelven nemzetközi szaklapokban publikálni, hanem igenis felelősséget kell vállalnunk sok szempontból; mondhatjuk azt, hogy egyfajta szakmapolitikai felelősséget is kell vállalnunk, és ennek nagyon fontos eszköze a magyar nyelvű tudományos publikáció. Az Erdőmérnöki Karral közösen az intézetünk alapít egy új erdészeti tudományos szakfolyóiratot, és az eddigi hiányt, amely, lássuk be, az elmúlt tíz-tizenöt évben létrejött, pótoljuk.

Minden bizonnyal nagyon nagy jelentőséget fog kapni az erdő ügyében az erdőnek mint ökoszisztémának nem csupán a faanyag-szolgáltató, hanem sok más egyéb szolgáltató képessége.

Magyarországon a legutóbb elérhető adatok alapján 73 millió szén-dioxid tonna-egyenértékű kibocsátás van, ehhez képest 4,5 millió tonna elnyelés. Ennek az elnyelésnek a döntő többsége az erdőhöz kötődik. Ennek a mai piaci értéke több mint 30 milliárd forint. Érdemes összevetni az egész ágazatunk eredményességével ezt a hatalmas számot, és azt kell mondjam, a mi közös

felelőségünk, hogy ennek a hatalmas összegnek legalább részben az erdőben, az erdészeti ágazatban való visszatérülése és vissza-befektetése is megtörténjen.

Természetesen nemcsak az erdőtelepítés, hanem az erdők és a klímaváltozás kapcsolatában is érdekes lehet ez a hatalmas összeg, és nyilvánvaló, hogy sok egyéb olyan szolgáltatás van, amelyet elő kell vennünk, és amelyet mérlegelnünk kell, hogy az az ágazat, amelyik ezt megtermeli, valamilyen módon részesüljön is ebből.

Az elmúlt évben, évtizedekben, évtizedben az volt a jellemző, hogy akkor támogatunk egy kutatást, ha ott egy késztermékként, egy innovációként, egy eladható terméként jelenünk meg, ehhez képest itt az eladható termék – idézőjelben – nem kevesebb, mint az életfeltételeinket biztosító erdő.

Dr. Sebestyén Róbert, a Nemzeti Földalap elnöke

A Nemzeti Földalapkezelő Szervezet 2010 szeptember első napjával egy új,

önálló szervezetként kezdte meg működését. Erre az új szervezetre hárul immár 1,8 millió hektár állami termőföld vagyongazdálkodása. Ennek a termőföldnek több mint 50 százalékát állami tulajdonú erdőterületek teszik ki.

A természetvédelemről szóló törvény is meghatározó a mi működésünkre. Szeretném itt megjegyezni, hogy a Nemzeti Földalapba számos olyan erdőterület tartozik, amely a Natura 2000-es programban kijelölt terület, tehát itt, ha nem is a klasszikus természetvédelmi körülményekről beszélünk, de számunkra is köztötségeket és betartandó szabályokat tartalmaz a besorolás.

Ez egyrészt kötelezettség, másrészt olyan felelőség, ami a rendelkezésre álló törvényben szabott hasznosítási formákból ered. A mintegy 1 millió hektáros állami tulajdonú erdővagyon, amely kezelésünkben van, olyan szakképzett és olyan gazdasági erdőt képviselő társaságok kezelésében van és hasznosítható, amelyek az ehhez kapcsolódó feladatokat maradéktalanul el tudják látni.

1996 óta az érintett erdőgazdaságokkal a magyar államnak, illetve a mindenkori tulajdonosi joggyakorlójának keresztül, csak ideiglenes vagyongazdálkodási szerződése áll fenn. Ez több szempontból is probléma. Valamilyen okból – mely számomra talán mélységében nem is ismert – minden olyan törekvés, amely ezen vagyongazdálkodási jogviszony rendezését, vagy pedig annak megfelelő szintű szabályozását eredményezte volna, valami úton-módon elsikkadt. Ez elsősorban az erdőgazdaságokra és azon erdőgazdaságokra vonatkozik, amelyek az idei év állami vagyonnal kapcsolatos jogszabály-változások okán az MFB Zrt. tulajdonosi joggyakorlásába kerültek.

A Nemzeti Földalapba tartozó állami erdőterületek jelentős részét vagyongazdálkodási szerződéssel költségvetési szervek és egyéb más vagyongazdálkodók is használják. Itt többek között a nemzeti parkokat, a honvédség által még használt területeket kell megemlítenem, illetve oktatási célra oktatási intézményeknél és más egyéb szervezeteknél is vannak vagyongazdálkodásban állami erdőterületek.

Van egy speciális helyzetünk, az ideiglenes vagyongazdálkodási szerződésektől függetlenül, ezek pedig azok a haszonbérleti szerződések, amelyek annak idején elsősorban a volt állami gazdasági területek haszonbérbe adásánál, a privatizációnál magánosított társaságok

használatába kerültek. Ezen haszonbérleti szerződések megkötésekor az ÁPV Rt. egy mellékletében – haszonbérleti szerződés mellékletében – rögzítette azokat az erdőterületeket, amelyek a volt gazdasági területeken voltak találhatóak és még ott is voltak abban az időben, és bár ugye erre a haszonbérleti szerződés, mint szerződéses forma nem adott megfelelő szabályozási keretet, de időlegesen így rendelkeztek a szerződő felek. Ez ma már nem lehetséges, ezért fokozatosan, ahogy ezek a haszonbérleti szerződések lejárnak, az előbb említett szabályok szerint ezen erdőterületeknek a rendezése szükséges.

Szeretnék még egy dolgot megjegyezni, ami véleményem szerint fontos és lényeges körülmény, hogy a magyar termőföld privatizációját követően – a kárpótlási folyamatot értem most ez alatt – jelentősen megnőtt az erdőterületeken is az osztatlan közös tulajdon megjelenése. Meglátásom szerint az osztatlan közös tulajdonnak a megszüntetése, illetve csökkentése az erdőterületeknél is elengedhetetlen.

Azt azonban egyértelműen megállapíthatjuk, hogy állami tulajdonú erdőterületet elsősorban csak cserével lehet elidegeníteni, és ezen cserének is mindenekelőtt birtokrendezési célú cserének kell lennie, és nem hagyható figyelmen kívül az a körülmény sem, előírás az is, hogy legalább azonos, ha nem jobb minőségű erdőterület állami erdőterületbe történő bevonásával oldható meg ez a probléma. Legvégső esetben lehet szó vagyonátruházásról, erre viszont már speciális szabályokat kell alkalmazni.

Feladatunk teljesítésénél természetesen a Nemzeti Erdőtelepítési Programnak való megfelelést is támogatjuk, ami

elsősorban olyan földcserék és birtokrendezések után oldható meg, amelyek további erdőtelepítésekhez nyújtanak segítséget, ellenőrzésünket pedig olyan megválasztott ellenőrző bizottság végzi, amelynek egyik tagja szintén ezen a szakterületen jártas.

Baranyay László, a Magyar Fejlesztési Bank elnök-vezérigazgatója

Az állami erdőterületek 92 százalékán közel 1065, tehát 1 millió 65 ezer hektáron a Magyar Fejlesztési Bank tulajdonosi joggyakorlása alá tartozó 22 állami erdészeti részvénytársaság látja el az erdészeti és erdőkezelési feladatokat. Ezek közül 3 korábban a Honvédelmi Minisztérium, 19 pedig a Nemzeti Vagyonkezelő tulajdonosi irányítása alá tartozott.

Hazánk 350 millió köbméterre becsült fakészlete jelentős nyersanyagbázis, hasznosítása nemzetgazdasági érdek. A 22 állami erdészeti társaság 2009. évi erdőtervi fakitermelési lehetősége 5,1 millió bruttó köbméter volt,

aminek 85 százaléka: 4,3 millió bruttó köbméter került kitermelésre.

Az erdőgazdálkodás egyik kitörési pontja a fa energetikai hasznosítása. Az elkövetkezendő években törekednünk kell minél több közösség helyi hőellátásának megteremtésére.

Az erdészeti társaságoknak különösen fontos feladata, hogy miközben meg kell felelniük a piacgazdaság követelményeinek, aközben a vagyonkezelésükben lévő erdők természeti értékeit megőrizték.

A természetvédelmi előírások betartása egyrészt korlátozza a gazdálkodási tevékenység idejét, másrészt az erdővagyon hasznosításának mértékét. A társaságok a többi gazdálkodási tevékenységük hozamából finanszírozzák a természetvédelmi korlátozásból adódó többletfeladataikat és többletköltségeiket. Az elmúlt évtizedek eredményei bizonyítják, hogy a kialakult természeti értékek kezelését a jövőben is rá lehet bízni az erdészeti társaságok szakembereire, hiszen a védett erdőket jelenleg sem a nemzeti parkok gondozzák, ők a hatósági munkát látják el.

Nem szükséges tehát a védett erdőterületek kezelésére párhuzamos szervezet kialakítása, az állami erdőgazdálkodók a jövőben is képesek színvonalasan ellátni ezeket a feladatokat.

Az erdők legfontosabb szociális szerepe a vidékfejlesztés alapjául szolgáló munkahelyek létrehozása. Az állami erdőgazdaságok munkahelyek tízezreit jelentik közvetlenül vagy közvetve a magyar vidék számára. Szakembereik, erdészeik a mai napig ott élnek, dolgoznak a legapróbb településeken, falvakban. Az erdőgazdasági munkák elvégzéséhez az állami erdőgazdaságok a helyi, jellemzően kis- és középvállalkozásokra támaszkodnak, sok ezer családnak biztosítva így megélhetést.

Az állami erdőgazdaságok kezelik az ország parkerdeinek döntő többségét, erőfeszítéseik nélkül már régen tönkrementek volna a napjainkban oly népszerű kirándulóhelyek.

Az állami erdészeti társaságok élen járnak a környezeti nevelésben. Az általuk létrehozott és működtetett erdei iskola-hálózat évente több ezer gyermeket fogad.

Az erdészeti erőforrások további hasznosítási módjainak keresése, azok fejlesztése, figyelembe véve a természetvédelmi szakmai előírásokat, az állami erdőgazdaságok kiemelt feladata volt és marad a jövőben is.

Támba Miklós, a Napkori Erdőgazdák Zrt. elnöke

Az elmúlt időszak egyik legfontosabb hozadéka az, hogy bátrabban ki merjük mondani a bajainkat, és újra bízunk abban, hogy szavaink meghallgatásra találjanak. Nagyon remélem, olyan időszak következik majd, amikor a porhintés és a megtévesztés a mindennapi gyakorlatból kiüzetik, ahol alapelvvé válik az, hogy aki rendel, az fizet, és az adott szónak becsülete van. Ebben a helyzetben, azt gondolom, a szakma meri vállalni azokkal szemben az ütközést, akik megpróbálták elhitetni a döntéshozókkal és a társadalommal, hogy a földet és az erdőt a gazdától kell félteni, óvni.

Munkahelyem, a Napkori Erdőgazdák Zrt. működési területe Szabolcs-Szatmár-Bereg megyén belül a Nyírség szívére, ahol a Teremtő igen szűkmarkúan mérte a jó termőföldet, és futóhomokkal hintette meg a tájat. Őseink akácérdősávokkal fékeztek meg a homokot, fedték be a buckatetőt, ültették be a legrosszabb földeket. A jobb minőségű domboldalal talaját istállótrágyával javították, kapás és kalászos növényeket termesztettek, vagy alma- és egyéb gyümölcsültetvényeket tartottak fenn, a mélyebb fekvésben káposztát, még lejjebb rét-legelőgazdálkodást folytattak. Tudták, hogy a földhasznosításnak ez a formája egész esztendőben ad tennivalót.

A nagyüzemi mezőgazdasági művelésre való áttérés más táblaméreteket, kevesebb és más módon tartott jöszágot, több gépet és kevesebb élőmunkát igényelt. Egyre több mezőgazdasági termelésre alkalmatlan föld került beerdősítésre, döntően akáccal. Így alakult ki Európa legnagyobb egybefüggő akácterülete a Nyírségben, ahol ma már

szerencsére sokan valljuk, hogy az akác a Nyírség aránya, amely a helybéli gazdálkodóknak biztos megélhetési lehetőséget kínál.

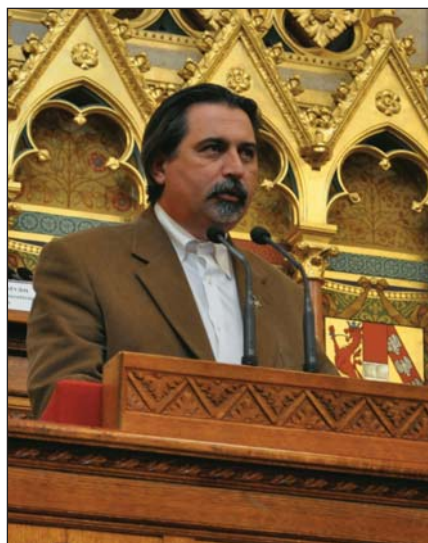
A minőségi fatermesztés legfontosabb szakmai követelménye a fiatal és középkorú erdők ápolása, amely program elindítása szintén csak szándék kérdése. A megváltozott kormányzati szemléletet remélem ehhez is biztosít forrást és lehetőséget.

A bonyolultabb jogszabályok sokasága keseríti mindennapi életünket. Ezek óriási veszélyt jelentenek nemcsak az egyéneknek, de a nemzetnek is; és mindemellett komoly versenyhátrányt jelentenek számunkra. Az erdészeti joganyag újbóli áttekintése kapcsán az önkéntes jogkövetés irányába történő elmozdulás a hatóságok és a gazdálkodók együttműködését könnyíthetné meg.

A falvakat és városainkat olyan önfenntartó településekké kell alakítanunk, ahonnan a keservesen megkeresett forintjainkat nem gázcsöveken keresztül vezetik el. Helyette csak a Lajtán túli sógorokat kellene megnéznünk, és annak mintájára lakásainkat, középületeinket a rendelkezésünkre álló kis szállítási távolságra lévő fával kellene fűtenünk. Mennyi munkát adna ez az ott lakóknak, ne adj' isten, ha még a kazánt is mi csinálhatnánk. De ezt a rendszert előtte létre kell hozni, és utána kell a nagy hőerőműi égetés további sorsát végiggondolni.

Gencsi Zoltán, a Hortobágyi Természetvédelmi és Génmegőrző Nonprofit Kft. igazgatója

Kedves Barátaim! Erdészgenerációk tanulják, hogy a magyar Alföld valamikor erdős, mocsaras táj volt és a nagy legeltető állattartó kultúra, amivel ideérkez-

tünk a Kárpát-medencébe, az állattartás, a nagy állathajtó utak, a hozzátartozó kézművesség, például a bőrnek a cserzése, okozta azt, hogy fogynak az erdő, közben pedig a tatárjárás és a török idők is eléggé csökkentették az erdő-sültséget.

Egy kicsit lépünk vissza a történelem kerekébe! *Széchenyi István* Angliából úgy érkezik haza, hogy beleszerelmesedik a lokomotívba és megálmodja azt, hogy Magyarországon vasúti hálózatot kell felépíteni. Mivel találkozik? A Kárpát-medencének több mint negyede vizenyős, vízjárta terület, úttalan utakkal. Az első és legfontosabb dolog ahhoz, hogy vasúti hálózatot fejleszthessünk, a folyókat szabályozni kell. Nincsen gépesítés. Az egész ország összefog, óriási erőfeszítéssel kezdődnek a munkák, majd *Vásárhelyi* halála után *Paleocapa Péter* segít ebben.

Mit eredményez ez? Hajózhatókká válnak a folyóink, szilárd úthálózat alakul ki – mármint hogy állandó úthálózat alakul ki, és megindul a vasútépítés. Rövid fél évszázad alatt, amikor elérkezünk az első világháborúhoz, már az egész Kárpát-medencét átszövik a vasútvonalak. De a természetre milyen hatással volt ez? A vizenyős területek eltűnnek, és az a nagy Kárpát-medence, amelyiknek 20-25 százaléka vizes volt, összesen 2 százalékra csökken az a vízjárta terület, amelyik ma már jellemző.

Már a XIX. század közepén, a folyószabályozást követően ezerszámra hullik a jöszág, például a cívisszág Debrecenben mondták azt, hogy elvitték a vizeinket, hozzátok vissza a vizeinket, és kényeszerből kutak épülnek, illetve szárnyékerdőket létesítenek. Már a XIX. század második felében rengeteg javaslat születik az Alföld átalakítására. Úgy volt, mint most: sok javaslat, kevés tett.

Alföld. Nemcsak arról szól, hogy természetvédelem, hanem Európa kiváló helyszínei, amelyek turisztikai célpontot jelentenek. Véletlen-e az, hogy Hortobágy és a Tisza-tó 2008-ban és 2010-ben ilyen kitüntetésekben részesült? Nemcsak az Alföldről kell beszélni, hanem az egész Magyarországnak, a biológiai sokféleségnek a fenntartásáról. Itt komoly szerepünk van, és ebben nem vagyunk egyedül, nemcsak erdészek vannak, hanem vizes szakemberek, vannak gazdászárságok, akik földkormányzók, persze vannak halászok, vadászok, madarászok, természetvédők – mind egy fészekaljából származunk itt a Kárpát-medencében. Ne lökjünk ki senkit a fészekből, mert az, aki kiesik,

az kicsi, szomorú, és tuskés lesz. Mindenki részese a nagy egésznek; legyen együttműködés ebben az ügyben!

Néhány napja nagyon komoly magánéleti problémákban volt részem (az előadó itt elbocsájtására utalt – a szerk.) – illetve még mindig részesülök –; köszönöm szépen, hogy nem szólítottatok le emiatt a pulpitusról. Nagyon jól éreztem itt magam köztetek.

Zambó Péter, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke

Sok éve nem volt ilyen alkalom. Megtisztelő, egyben reményt keltő számunkra az, hogy az ország és az agrárium legmagasabb rangú vezetői elfogadták a meghívást. Eljöttek közénk, kezét nyújtottak, együttműködésükről, támogatásukról biztosítottak bennünket. Megfogalmazták, mit vár tőlünk a kormányzat és a társadalom. Köszönjük, hogy bizalmat szavaztak nekünk.

Elődeink 1851-ben alapították az Ungarische Forstvereint, mely 1866-ban alakult Országos Erdészeti Egyesületté. Így a jövő évi 142. Vándorgyűlésünkön Zalában tulajdonképpen már az egyesület létrejöttének 160. évfordulóját ünnepelehetjük. Megszületésénél a máig legnagyobb hatású erdész személyiségek bábáskodtak; mások mellett: *Divald Adolf, Kálmoki Bedő Albert* és *Wagner Károly*.

Wagner, akinek emlékévét 2010-ben hirdettük meg, a magyar erdész szaknyelv és műszótár megeremítője, a második legrégebben kiadott magyar folyóirat, a másfél évszázados Erdészeti Lapok alapító atyja és első korszerű erdőtvényünk megalkotója.

Az 1879. évi erdőtvény megvetette az államilag ellenőrzött üzemterv szerinti erdőgazdálkodás alapjait. E törvény már a valódi gazdaszemlélet, a közvagyonot óvó, gyarapító, annak jövedelmét felelősséggel beosztó hazafiak szellemisége hatotta át. Ebben a közegben – a dualizmus korában – vált először egyértelművé, hogy az erdészek az erdők ügyének letéteményesei és az erdőgazdálkodás maga a vidékfejlesztés. Az erdészek teremtették meg az erdőben a gazdasági és a közérdek egészséges egyensúlyát.

Az egyesület súlyának, vagyonának akkori gyarapodását példázza az 1886-ban: tagjaink és támogatóink forrásából felépült Alkotmány utcai székházunk. Ez a székház a maga idejében a Kárpát-medence erdészvilágának fontos központjává vált

Ma egyesületünk kiemelten közhasznú egyesületként működik. A határon is túlnyúlva, 36 helyi csoportunk és 23 szakosztályunk 4200 egyesületi tag tevékenységét szervezi. Wagner Károly szakkönyvtárunk mindenki előtt nyitva áll, folyóiratunk: az Erdészeti Lapok másfél évszázadnyi tartalma ma már az interneten is olvasható.

Számunkra a legfontosabb, hogy hatékonyan képviseljük az erdészek és a modern társadalom igényeit kielégítő, fenntartható többcélú erdőgazdálkodás, benne az ökológiai alapú természetkezelés érdekeit.

Felelősséggel tartozunk utódainknak, akikre vonatkozó egyesületet és olyan természeti környezetet kell örökölni, hogy méltányolható szükségleteiket kielégíthessék.

Hogyan képzeljük el egyesületben a szakmánk jövőjét? Meggyőződésem, hogy elkötelezett erdészek nélkül nem képzelhető el fenntartható gazdálkodás, fejlődés a Kárpát-medence természeti viszonyai között.

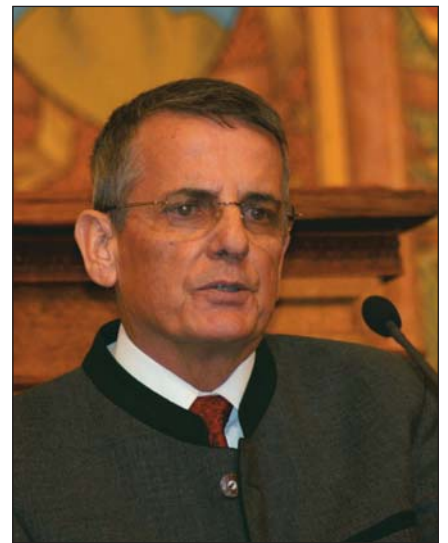
A klímaváltozás hatásait nem lehet mérsékelni az erdők szénmegkötő kapacitásának növelése nélkül. Ehhez teret ad a természetközeli erdőgazdálkodás, emellett újabb erdőtelepítésekre, a fatermékek reneszánszára volna szükség. A szükséges forrásokat a szén-dioxid-kvóták bevételeiből javasoljuk kiemelni. Célunk: a társadalom, az er-

dő és az erdészek kapcsolatának szoros megeremítése. Eszközünk: a színvonalas környezeti nevelés, az érdemi együttműködés az állami, a magán-erdészeti, a kormányzati és hatósági szervezetekkel, civil szervezetekkel.

Az Erdők Hete jegyében gyűltünk most egybe. A rendezvénysorozat gondolata a kommunikáció javítása érdekében az egyesületben született meg. Mi indítottuk útjára 1997-ben, az állami erdőgazdaságok, majd a magán-erdőgazdálkodók szervezeteinek bevonásával. Az Erdők Hete országos sikerét a kormányzat is elismerte. 2008-ban nemzetközi szintű programsorozatot valósult meg, majd a parlament a 2009. évi erdőtvényben szabályozta az Erdők Hete miniszteri felügyeletét.

Szeretettel várjuk minden kedves vendégünket az Erdők Hete rendezvényeire, a minden korosztálynak tartalmazó elfoglaltságot kínáló programokra.

Horváth Ferenc, a Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség elnöke

Rövid előadásom címének egy jelmondatot választottam, amit a CEI-Bois, az Európai Faipari Szövetség, melynek a FAGOSZ közel húsz éve tagja, fogalmazott meg: küzdj a klímaváltozás ellen, használj fát!

A meghirdetett program lényege, hogy a fa és a fatermékek növekvő mértékű felhasználása kedvező hatású a klímaváltozás elleni küzdelemben. A fa és fatermékek használata nemcsak csökkenti a szén-dioxid-kibocsátást, de azok az egész életciklusuk alatt szén tárolnak, életciklusuk végén pedig fosszilis energiahordozók helyett hő- és energiatermelésre használhatók fel.

Az erdők, melyekben gazdálkodnak, hatékonyabb szénelnyelők, mint a ter-

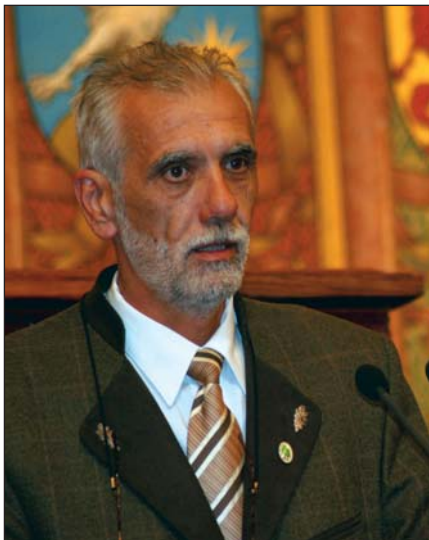
mészet szerint növekedni hagyott erdők. A gazdasági erdőkből kitermelt fákból lekött szén-dioxid továbbra is tárolt marad a belőlük készített fatermékekben. A fa szénszeges fűtőanyag, amely fosszilis fűtőanyagok helyettesítésére használható, így tehát fontos és folyamatosan bővülő alapanyagforrás. Több fa használata nyilvánvaló megoldás a szén-dioxid-kibocsátás csökkentésére.

De elegendő-e, ha az erdészek megvannak győződve munkájuk hasznáról? Természetesen nem. Sajnos az elmúlt évtizedekben nem fordítottunk elég energiát arra, hogy a közvélemény, a társadalom is megismerhesse az erdészek valós tevékenységét, az erdőgazdálkodás fontosságát, az erdőgazdálkodásból származó fatermékek felhasználásának hasznosságát. A szinte kizárólag költségvetési forrásból finanszírozott természetvédő mozgalmak, civil szervezetek, nemegyszer a hivatalos természetvédelem támogatásával, minden alkalmat kihasználják, hogy a közvéleményt a munkájukat a szakmai és törvényi keretek között becsülettel végző erdészek ellen hangolják.

Meg kell tehát teremtenünk az összefogott, hatékony erdészeti kommunikáció feltételeit, hogy az erdész munkájáról kialakult hamis képet megváltoztassuk. Úgy gondolom, szükség van az erdészeti ágazati kommunikációs alap létrehozására.

Luzsi József, a Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége elnöke

Hozzászólásomnak témája az, hogy a magánerdő a vidékfejlesztés kiemelt területe. Ha ez a mondat már igaz, akkor megint nagyon jó helyen vagyunk, mert a magánerdő, ha kiemelt területe lesz a

vidékfejlesztésnek, akkor mi ígérjük, hogy ezeket a kiemelt területeket megillető támogatásokat hasznosan fogjuk elkölteni.

Mellettem a nemzeti lobogó, melyen a piros szín a harcos múltat, a fehér a tisztaságot, a zöld pedig a reményt jelképezi. Nos, az erdészeknek ez a zöld szín talán soha nem jelentette annyira a reményt, mint most. A rendszerváltás után, de az uniós csatlakozásunkkal főleg azt hittük, az egyetlen kitörési pontja az erdőgazdálkodásnak, a magán-erdőgazdálkodásnak a vidékfejlesztésben van. Az erdő nemzeti támogatásának nagy részét az uniós előírásoknak megfelelően a versenysemlegesség biztosítása miatt megszüntették, az EU-s támogatásokat viszont nem indították el vagy csak részlegesen. Szinte valamennyi jogcím igénybevétele körülményes, bonyolult, túladministrált. A forráshoz jutás időpontja hektikus, bizonytalan.

Az eddig kiírt pályázatokat le kell egyszerűsíteni, azok igénybevehetőségét szélesebb kör számára kell megnyitni, hogy végre a vidékre is források juszanak.

A Natura 2000 el nem indított jogcímre négy éve lehetne területalapon támogatást fizetni az érintett több mint 200 ezer hektár magánerdőre. Mivel ez sem történt meg, milliárdoktól estek el a tulajdonosok és gazdálkodók, akik területeit alkotmányellenesen, önkényesen jelölték ki erre a célra. Az el nem indított jogcím, a csökkentett visszatartott támogatás mind-mind elvonást jelent. Mint említettem, az erdőtelepítés a negyedére csökkent, melyet újra fel kell futtassunk 10-15 ezer hektárra.

Szükség van az Európában is egyedülálló módon egyedülállóan szigorú erdőtvénny oly fokú leegyszerűsítésére, oldására, hogy az ne gúzsba kösse a

dolgozni vágyó kezet, hanem segítse annak munkáját.

Higgyék el, az erdőgazdálkodók minden olyan vidékfejlesztési lehetőséget kihasználnak, amire nem fizetnek rá! A képlet logikus és egyszerű: értékarányos munkáért értékarányos támogatást várunk el. A politika, a minisztérium felelőssége, hogy munkánkat ne csak kontrollálja, hanem segítse is. Összegezve: miénk a végrehajtás felelőssége, az önöké viszont az optimális feltételek biztosítása.

Telegdy Pál, a Magyar Erdőgazda Szövetség elnöke

750 ezer hektár került magántulajdonba, ebből 530 ezer hektár szövetkezeti erdő volt, a többi került az állami erdőgazdálkodáshoz és az állami gazdaságokhoz, és lett 400 ezer olyan erdőtulajdonosunk, akinek a döntő többsége ugyan az ősein keresztül kötődött az erdőhöz, de erdőgazdálkodási ismeretekkel nem rendelkezett, gyakorlatilag ehhez a jelentős erdőmennyiséghez infrastruktúrát nem kapott, ismeretei sem

igen voltak, és túl sok segítséget sem kapott az első időkben. Emellett a szövetkezeti szektorban dolgozó több ezer erdész, erdőmérnök és erdei munkás földönfutóvá vált, illetve állását elvesztette, jelentős részük véglegesen. Csak érdekességképp megemlítem, hogy a biztosítótársaságokhoz rengeteg erdész és erdőmérnök került át, és azt mondták, hogy a legjobb szakemberek voltak ezen a területen is.

2004-ben megalakult a Magyar Erdőgazda Szövetség, amely azokból a kis tulajdonosokból alakult ki, akik még nem találták meg az utat a nagy szövetségekhez. Most pillanatnyilag négy szövetség működik országos hatáskörrel és vannak azért kisebbek, például a Hajdu-Bihar megyei Erdőtulajdonosok Szövetsége, és még egy-két vidéki lent Baranyában, és talán Zalaiban is most szerveződnek.

A specialitások mellett nyilvánvalóan azért közös érdekeink is vannak. Ez a közös érdek elsősorban az, hogy alapfokú ismereteket szerezzen az erdőtulajdonos, amire nagy szüksége van.

A másik közös célunk az, hogy elhittessük az erdőtulajdonosokkal és az erdőben dolgozó szakemberekkel, hogy ők a természet egy darabkájának a fenntartói és erre ők legyenek büszkék, és a tulajdonukba és a munkájukba örömet találva működjenek a közös cél érdekében.

Szakács Sándor, az Országos Erdészeti Egyesület Erdélyi Helyi Csoport elnöke

Románia erdőalapja 6 millió 400 ezer hektár, az ország területének 27 százalékát teszi ki, amelyből 6 millió 300 ezer hektár erdő és ennek több mint a fele véderdő jellegű. A privatizáció során, vagyis a reprivatizáció során – ellentétben Magyarországgal, nálunk reprivatizáció volt – a tulajdonforma a következőképpen alakult: 3 millió 600 ezer hektár állami tulajdonú erdő, 1 millió hektár önkormányzati erdő, 800 ezer hektár közbirtokossági, közösségi, egyházi erdők, 960 ezer hektár természetes személyek tulajdonában lévő erdők – és 2700 hektár egyéb tulajdonformák. A domborzati formák szerint 10,9 százalék sík vidéki erdő, 37,2 dombvidéki erdő és 51,9 százalék hegyvidéki erdő, tehát a legtöbb erdő hegyvidéken található.

Romániában az állami közhatóság a Környezetvédelmi és Erdészeti Minisztérium. Jelenleg a minisztériumnak magyar minisztere van: *Borbély László*

személyében. Alárendelt területi szakhatóságok: 8 területi erdészeti és vadászati felügyelőség van, 4-5 megye esik hatáskörükbe.

Az állami erdőgazdálkodást a Rom-silva, vagyis a Nemzeti Erdészeti Egyed-áruság látja el az állami köztulajdonú erdőkben, valamint szerződéses alapon az önkormányzati és magántulajdonú erdőkben körülbelül 4 millió 200 ezer hektáron. Minden megyében vannak kirendeltségek, összesen 41, ahány megye van.

A magán- és önkormányzati erdészetek gazdálkodnak 1900 ezer hektáron. A magánerdészetek a tulajdonosok által létrehozott erdészetek. Több mint 120 magánerdészet működik Romániában, legtöbb Erdélyben, ezek keretein belül az alkalmazott erdészeti szakemberek száma több mint 2300 személy.

Az 1989-es romániai események után lehetőség nyílt szakmai civil szervezetek és társaságok megalakulására. Így alakult meg 1990-ben kolozsvári központtal az Erdélyi Magyar Műszaki-Tudományos Társaság, a romániai magyar mű-

szaki és természettudományos szakemberek érdekképviseleti egyesülete.

Az Erdélyi Magyar Műszaki-Tudományos Társaság tizenegy szakosztállyal működik.

Az erdészeti szakosztály 2001-ben alakult meg mint önálló szakosztály. Évente rendezünk szakmai konferenciákat és szakmai kirándulásokat a magyarországi társszervezeteinkkel közösen. Szakosztályunk tagjainak száma több mint 80 személy, magyar vagy magyarul beszélő erdészeti szakember. Itt szeretném megemlíteni, hogy a szakosztály megalakulásában nagy szerepe volt az Erdészeti Tudományos Intézetnek, és azóta is az egyik fő támogatónk a működésünkben.

A 2009 októberi szakkonferencia alkalmával határozat született az Országos Erdészeti Egyesület Erdélyi Helyi Csoportjának megalakulására. Az erdélyi csoport 2010. május 18-án alakult meg hivatalosan a pécsi vándorgyűlés alkalmával, 30 taggal. Ezennel is köszönöm a támogatásukat, hogy meg tudunk alakulni. Az Erdélyi Helyi Csoport megalakulásának célja: minél szorosabb kapcsolat kiépítése az erdélyi erdész szakemberek, valamint az anyaországi és Kárpát-medencei erdész szakemberek között, az Országos Erdészeti Egyesület keretein belül. Az Erdélyi Helyi Csoport a híd szerepét hivatott betölteni az erdélyi és magyarországi erdész szakemberek között. A csoport megalakulásával megtettük az első lépést az Országos Erdészeti Egyesület egységének helyreállítására a Kárpát-medencében.

1990 után az erdőtulajdonjog megváltozása szükségszerűvé tette különböző szakmai érdekképviseletek megalakulását Romániában is. A magán-erdő-tulajdonosok több egyesületet hoz-

tak létre, a legnagyobb ezek közül a Romániai Erdőtulajdonosok Szövetsége, amely 1998-ban alakult, azzal a céllal, hogy az erdőtulajdonosokat segítse és érdekeiket képviselje a hatóságokkal szemben. Tagjai erdőtársulások, közbirtokosságok, egyházak, önkormányzatok, erdőszövetségek, természetes személyek.

A magánerdészetek megjelenésével szükségserűvé vált egy újabb érdekvédelmi szövetség megalakulása. 2004-ben a magánerdészetek megalakították az Erdőgazdálkodók Országos Szövetségét.

Egy másik szakmai érdekképviselő az Erdészeti Haladás Tudományos Társaság, amely a legrégebbi erdészeti társaság Romániában, 1886-ban alakult. Fontos szerepe volt az erdőgazdálkodás tudományos alapokra való helyezésében. 1990-ben újjáalakult.

Szándékaink szerint az Országos Erdészeti Egyesület helyi csoportja kapcsolatot teremt a különböző erdészeti szakmai érdekképviselőket és hasonló szakmai érdekképviselőket között a Kárpát-medencében.

Horváth Jenő, Füzér polgármestere

Védett erdőterületeink vannak, a teljes külterületünk védett és itt örömmel mondhatom, hogy 1971-ben lett az első a védett területek között a Füzéri Várhegy.

Az erdő mindenkori, így Füzér történetében is, a vidék társadalmának és gazdaságának meghatározó eleme volt. Példaképpen említem: Füzér községében 450 hektár területen gazdálkodó füzérvári erdőbirtokosság ellátja a helyi lakosokat az erdőterület hozamából származó tüzelővel, amely az önkor-

mányzat számára öröndetes tény, hiszen ez helyi vidéki szinten a tűzifakérdést alapvetően megoldja.

Füzér község önkormányzatának saját, mintegy 70 hektár, erdőterületéről származó tüzelőfával fűti a közintézményeit, az iskola, óvoda épületét.

Az erdőre, mint adottságra vidéki gazdasági infrastruktúra és munkahelyek épültek.

Vidéki önkormányzati vezetőként céljaim közé tartozik, hogy a közigazgatási területünkön működő gazdasági egységek, így az állami és a magán-erődők hozama is a térségben maradjon és a helyi infrastruktúrára és gazdaságfejlesztésekre tudjuk azokat fordítani, melyek munkahelyeket teremtenek és a helyben maradt jövedelmek további fejlesztéseket generálnak.

A természetvédelem intézményrendszer, amely a Natura 2000-es élőhely és madárvédelmi szabályozás bevezetésében közreműködött, tehát ezen rendszerrel alkotmányosértés áll fenn, mint ahogy már az előttem szólók is említették. Tehát e Ház falai között kell elmondanom, hogy a jelenlegi jogi helyzet jogalkotói mulasztásban megnyilvánuló alkotmányosértés az Alkotmánybíróság 33/2006. (VII.13.) számú határozata, mivel nem biztosítottak a Natura 2000-es korlátozó bejegyzés ellen fellebbezési jogot. Egyfajta gazdálkodási moratórium került ekkor a területeken bevezetésre kártalanítás nélkül. Az okozott kár a gazdálkodók részére csak a zempléni régióban több száz millió forintban mérhető.

Néhány konkrét javaslatot szeretnék röviden elmondani.

- Az erdőtelepítési program újjáélesztése és a szén-dioxid-kvótával történő támogatása szükséges.

- Faalapú zöldenergia-program kialakítását el kell végezni.

- A Natura 2000 felülvizsgálata.

- Az erdőgazdálkodás nemzeti támogatásának felülvizsgálata.

- Az állami erdők és az önkormányzatok kapcsolata.

- A természetvédelem társadalmasítása.

- A naturparkok kérdésének rendezése.

További véleménycserére, konzultációra meghívom az itt jelenlévőket egy zempléni, kőkapui Kastélyszállóban rendezendő, az elhangzott témákat érintő, javaslattevő vidékfejlesztési konferenciára, melyet a nemzeti együttműködés kereteiben 2011 januárjára az Országgyűlés önkormányzati, területfej-

lesztési és mezőgazdasági bizottságainál, valamint a Magyar Fejlesztési Banknál, az Országos Erdészeti Egyesületnél és a szakmai szervezeteknél kezdeményezek.

Dr. Gálhidy László, a WWF Magyarország erdészeti programvezetője

Talán mindannyian egyetértünk abban, hogy védett erdőkre szükség van. Természetvédelmi szempontból a Kárpátok és a hegyek által közbezárt pannóniai ökorégió globális jelentőségű. Különleges növény- és állatvilág található itt, ahol sajátosan keverednek egymással az európai és a sztyeppei fajok. A Kárpátok hegylánca emellett Közép-Európa egyik legnagyobb természetes erdőterülete. Napjainkban is vannak háborítatlan vadonok, őserdőnek számító részei, amelyekhez hasonlóan Nyugat-Európában, sőt a fejlett világ nagy részén hiába keresünk.

A Kárpátok-egyezmény hatálya alá tartozó területeken összesen 36 nemzeti park – ebből három található Magyarországon területén –, 51 naturpark vagy tájvédelmi körzet, 19 bioszféra-rezervátum és 200 egyéb védett terület található, összesen 36 ezer négyzetkilométeren. A Szörényi-érchegység vagy a Máramarosi-havasok őserdei, a Magas-Tátra fenyvesei éppúgy rendkívüli természetvédelmi értékek, mint a Bükk-fennsík, a Szénások-csoport, vagy a Mecsek és az Őrség erdei. Magyarországon van az Európai Unió legnagyobb pusztai tölgyese – folytathatnánk a sort. Abban, hogy ezek az értékek megmaradhattak, a megkésett fejlődésen felül, mindenek előtt a helyben élő embereknek, valamint a törvényeket, rendeleteket megalkotó uralkodóknak, parlamenteknek

van elvülhetetlen érdeme. Természetesen az erdővel foglalkozó szakemberek is fontos szerepet játszottak az erdők védelmében.

Kaán Károly, aki szintén Selmecen végzett, a két világháború között az erdész ágazatot irányította, később az Országos Természetvédelmi Tanács elnöke is volt, nagy hatású műveiben egyértelműen kiállt a természeti értékek védelme mellett, akár egyedi fákról, akár különleges értékeket hordozó erdőkről, vagy más növényzeti típusokról volt szó.

Felmerül a kérdés, hogy mi ellen kell az erdőket védeni: az illegális tevékenységektől? Nem elsősorban. Az illegális tevékenységektől nemcsak a védetteket, hanem minden erdőt meg kell védeni. A védett erdőket elsősorban attól kell megóvni, hogy a gazdasági hasznosítások nyomán az egyedi értékek odavesszenek, ezért vagy egyáltalán nem folyik bennük gazdálkodás – itt elsősorban külföldi példákat tudnánk említeni –, vagy olyan kíméletes eljárásokkal történik, ami biztosítja, hogy az erdő működése alapjaiban ne változzon meg. A védett erdőt nem elég kijelölni, úgy szükséges benne gazdálkodni, vagy inkább úgy szükséges művelni, hogy a természetvédelmi célkitűzések megvalósuljanak.

Mik a lehetőségek és a tennivalók Magyarországon? Magyarországon az erdőterület mintegy ötöde védett, ami nemzetközi összehasonlításban kimagasló arány. Sajnos elmondható ugyanakkor, hogy a bennük folyó gazdálkodás eddig gyökeresen nem tért el a nem védett erdőkben folyótól. Tarra vágni megfelelő indokkal lehetett őshonos védett, sőt fokozottan védett erdőkben is. Tavaly óta az új erdőtvény szigorított a tarvágások lehetőségén. Mi ezt nagy vívmánynak tartjuk és örülünk, hogy a különböző érdekképviselőkkel sikerült ezen a téren egységre jutni.

Nagyon nagy előrelépésnek tartjuk azt is, ami a folyamatos erdőborítást biztosító erdőgazdálkodás, hétköznapi nevén: „szálalás” terén az utóbbi 10 évben Magyarországon történt. Nyugodtan állíthatjuk, hogy európai mércével mérve is kiemelkedő eredményeket tudunk felmutatni, ami az állami erdőgazdaságoknak, magántulajdonosoknak és az erdészeti igazgatásnak egyaránt köszönhető.

Még egy fontos kérdés, amiről szót kell ejtenünk, a vadászat. A jelenlegi vadsűrűség sok területen az első számú akadálya a természet megőrzésének. Több vadászatra és még több, a jelenle-

gitől eltérő vadgazdálkodásra lenne szükség, amelynek egyformán feladata a vadállomány és az élőhelyül szolgáló erdei életközösségek egészségének megőrzése.

A tulajdoni viszonyok döntően meghatározzák, hogy a természetvédelem költségeit ki állja. A magántulajdonú erdők esetében támogatással lehet és kell a kitűzött célok elérését biztosítani. Állami tulajdon esetén a védett területeken folyó gazdálkodás pontos célkitűzése a legfontosabb, amelynek végrehajtásához megfelelő anyagi, személyi és szervezeti feltételeket kell teremteni.

Fontos továbbá, hogy az erdészszakma is nyitottabbá váljon a természeti értékek teljességének megőrzése iránt.

Az erdészek szakértelmére éppen a védett erdők kezelésében van a legnagyobb szükség.

Farkas Andrea, a Klíma Klub elnöke

A Klíma Klub egy fiatal szervezet, 2009-ben alakult. Első gondolata az volt, hogy olyan hidat képezzen a tudomá-

nyos szféra, a lakosság, a civil szervezetek, a gazdasági szervezetek és a kormány között, ami elősegíti azt a párbeszédet, ami megteremti az egyensúlyt.

Több előadásban is elhangzott itt, hogy legyen saját hang, társadalmi megismerés és megmértetés és elfogadás. Ezért jöttünk létre, ez az üzenete 11 ezer tagunknak, és ezért hoztuk létre és szerveztük meg az elmúlt évben és azt megelőzően az első és a második magyarországi klímacsúcsot. A következő év februárjában ismételtelen megrendezzük, sok szeretettel várjuk önököt is.

A Klíma Klub különösen fontos céljának tekinti, hogy a kutatási eredményekről beszámoljon és a társadalom tagjait tájékoztassa, és mindazokat a kommunikációs eszközöket és lehetőségeket, amelyeket a XXI. században alkalmazni lehet, alkalmazzuk is. Azt gondolom, a környezettudatos nevelés és a fiatalokat segítő támogatás, a tudásalapú gazdaság építése első számú és fontos feladatunk.

Amikor felkértek erre az előadásra, nagy örömmel fogadtam el, és kicsit megijedtem. Többben, akik a Klíma Klubot támogatják, szakértők, akadémikusok azt mondták: elég bátor vagy, ha oda mersz menni ennyi erdész közé, és el mered mondani, amit gondolsz. Én azt mondtam, hogy eljövök. Elismerem, hogy szakmailag csak tanulhatok önöktől; és ezt fogjuk tenni a későbbiekben is. Azt gondolom, a kormány döntésére ugyanilyen szükség van, és arra a tudatformálásra, amelyet a Klíma Klub magára vállalt, abban szerepet vállalt, hogy a tagságát bővítsse, hogy a tagjai körében mindezeket a gondolatokat népszerűsítse, melyek az önök szájából és az önök képviselétében elhangzott.

Ormos Balázs, az Országos Erdészeti Egyesület Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály elnöke

Ez a kis csapat 1996. október 2-án alakult, és már akkor elhatározta, hogy Erdők Hete rendezvényeket fog szervezni a kommunikáció érdekében, amely rendezvénysorozat a mai napig is tart. Először 1997-ben „Tegyünk többet az erdeinkért!” címmel rendeztük meg országos rendezvényünket. A másik, hogy az emberiség jövőjét meghatározza az ember és a természet harmóniája. Ez a harmónia visszacsengett a III. Erdők Hete rendezvényünkön, amelyet az Akadémián szerveztünk. *Solymos* akadémikus és *Glatz Ferenc*, az Akadémia elnöke volt a nyitóelőadó annak

idején. Majd a VII. Erdők Hetét 2003-ban ebben a teremben szerveztük, az akkori erdészeti albizottság támogatásával, és az Erdészeti Egyesület volt a társszervező. Akkor ugyan 400 erdész volt jelen, de velünk volt 200 erdei iskola is, illetve diák, akik a Kárpát-medencében egy rajzversenyen vettek részt, és itt volt a díjátadó ünnepség.

S most itt vagyunk ismét az Országházban, a felsőházi ülésteremben, a XIV. Erdők Hete nyitó rendezvényén.

Ahhoz, hogy ez az erdészeti erdei iskola program kialakuljon, részt veszünk folyamatosan az Országos Érdekegyeztető Tanács munkájában, és ott olyan szerepet vállaltunk, hogy egyrészt sikerült elindítanunk az erdei iskola program minősítési rendszerét, másrészt pedig az erdei iskola rendszerben egyre jobban az erdő irányába fordítottuk a figyelmet, hiszen általában az erdei iskolák a környezeti neveléssel foglalkoznak.

Tapasztalatainkat meg kívánjuk osztani a Kárpát-medencében az erdészeti erdei iskolákkal, illetve az erdei iskolákkal, és a kormánynak támogatjuk azt a törekvését, hogy minden fiatal tanulmányai alatt legalább egyszer kerüljön ki a határos országok valamelyik iskolájába. Mi abban szeretnénk szerepet vállalni, hogy ez erdészeti erdei iskola legyen, és ebben kérjük a segítséget is.

Most, mint ennek a rendezvénynek egyik külső szervezője, az itt ülő erdésztársadalom nevében élő szóban szeretném megköszönni *Jakab István-*

nak ezt a nagyszerű rendezvényt. *Horváth Zoltánné Katalinnak*, aki nemcsak ezt a rendezvényt szervezte, hanem hosszú évek óta segíti az Erdészeti albizottság munkáját. Továbbá *Pappné Máté Erzsébetnek*, aki szintén közreműködött ebben a munkában.

Jakab István zárszavában kiemelte, amit szinte minden előadó hangsúlyozott:

... ez az együttműködés. Nagyon jó érzés volt megtapasztalni azt, hogy az itt lévő előadók és az itt lévő hölgyek és urak – ez a tapsokból is érzékelhető volt –, igen, mindenki azt keresi, hogy hogyan lehet együttműködni, hogyan lehet még sikeresebbé tenni ezt az ágazatot. Meggyőződésem, hogy ez a parlament képviselőikön nem múlik.

Szervezők:

Országgyűlés Mezőgazdasági bizottsága Erdészeti albizottsága

Országos Erdészeti Egyesület

Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége

Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség

Magyar Mező- és Erdőgazdasági Érdekképviseleti Szövetség

Magyar Erdőgazda Szövetség

Az előadások szerkesztett változatát közzöltük.

Fotó: **Greguss László Géza,**
Pápai Gábor, Zétényi Zoltán

